

совершенствующей биологической матрицей, причем приоритетной, созданной природой для выполнения определенных функций и задач. При рождении человека отец и мать передают ребенку наследственную информацию, связанную с работой подсознания через ДНК.

За время существования человечества им наработан опыт, связанный с функциями подсознания, программы жизни – это инстинкты, рефлексы и т.п., поэтому необходимо знания и опыт передать по наследству в следующий период, а это значит, что все разнообразие матриц ДНК будет использовано при рождении нового периода, учитывая дискретность проявления.

14 апреля 2003 г. ученые оповестили мир об окончании секвенирования геномной ДНК человека - определении последовательности всех трех миллиардов пар ее нуклеотидов, в которой заключена информация о строении и функционировании человеческого организма [2,3,11].

Генетические инструкции хранятся в однотипных биологических молекулах, нуклеиновых кислотах ДНК и РНК, при том, что организмы построены из огромного числа разнородных белков.

Генетические инструкции, в соответствии с которыми осуществляется синтез белков, записаны в ДНК с помощью трехбуквенных кодонов. Каждый из них соответствует одной из 20 аминокислот или знаку "конец трансляции". Ранее считалось, что соответствие между кодонами и аминокислотами устанавливается случайно, но последние данные опровергают это предположение. Ключевую роль играет естественный отбор.

Наследственную информацию, записанную в молекуле ДНК, часто представляют как созданный природой текст, в котором буквами служат молекулы-нуклеотиды (их всего четыре: аденин, гуанин, цитозин и тимин).

Человек получает от своих родителей всего два аллеля. Многие гены существуют в природе в альтернативных состояниях – они называются аллелями. ДНК хранится в клетке в виде 23 пар хромосом, каждая из которых содержит фрагмент генетического текста. Одна из этих пар определяет пол ее обладателя.

Различия между двумя людьми на уровне ДНК составляют в среднем один нуклеотид на тысячу. И именно эти различия обуславливают наследственные индивидуальные особенности каждого человека. Заметим, что различия между ДНК человека и шимпанзе – его ближайшего сородича в животном мире – на порядок больше.

У людей одинаковое число хромосом - 46, а все расы способны к смешению и социальному обмену.

Для обеспечения генетического разнообразия необходимо при формировании нового периода иметь информацию о критической массе программного вида, опираясь на конечные значения. Всё разнообразие сочетаний нуклеотидов, а их 3 млрд., без учета отличий мужских и женских, означает, что нужна информация ДНК 6 млрд. человек (3 млрд. мужчин и 3 млрд. женщин). В прошлом, 2005 году численность человечества достигла в конце года 6,5 млрд. человек. Кроме этого, учитывая закономерные 10% случайностей [7], эта цифра будет равна 6,6 млрд. человек, предельная численность не будет превышать 7,3 млрд. человек. Тогда придется констатировать, что перевод системы из одного состояния в другое – из «мира» в «мир» - уже происходит!

Мы живем в конце макро и микропрограммы – 12млн. и 12тыс. лет. Мир – программен. Пример – ДНК. Окончание программ - 2000 год. Сейчас – переходный период. Специалисты используют различную терминологию, описывая данный период: кризис, демографический переход, точка бифуркации, прохождение через «0», разбалансировка системы и т.п. Необходимо осознать, что от направленности действий человечества зависит дальнейшее существование нашей цивилизации.

Источники и литература

1. Бурдаков П.Т. «Россия: пределы падения» М., 1999.
2. С.Боринская и Э.Хуснудинова «Этногеномика: история с географией»//Человек. 2002 г.
3. Животовский Л.А. Пращуры и правнуки// Химия и жизнь. 2002. № 6.
4. Книга правителя области Шан (Шан цзюнь шу). – М. Ладомир, 1993
5. Капица С.П., Курдюмов С.П., Малинецкий ГГ. Синергетика и прогнозы будущего/ Кибернетика: неограниченные возможности и возможные ограничения. – М.: Наука, 1997. – 285 с.
6. Стивен Фриленд и Лоренс Херст. Закодированная эволюция. //»В мире науки» №7, июль 2004.
7. Шарашов В.Е., Лиас. Рыцари с поднятым забралом. - Одесса: Автограф, 2004.- 588 с.

Лаврик У.В.

ГРОШОВА ОЦІНКА ЗЕМЕЛЬ ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЇЇ ЗМІНИ

Вступ. Важливе місце в структурі економіки України належить аграрному сектору. Це зумовлено географічними положенням, сприятливими кліматичними умовами, високою природною родючістю ґрунтів, достатністю опадів, сонячної енергії та тепла. Експорт продукції тваринного походження у 2005 році становить 732,23 млн. дол. США, продукції рослинного походження 1695,9 млн. дол. США, головним чином це зернові культури – 1384,1 млн. дол. Протягом багатьох років Україна була серед перших у світі за виробництвом основних сільськогосподарських продуктів. На початку 90-х років в Україні вироблялося 983 кг. зернових на душу населення. Її випереджали лише Канада (2222 кг), Данія (1976 кг), США (1258 кг), Угорщина (1243 кг) та Франція (1041 кг) [1].

На сьогодні, на жаль, ці позиції втрачені. Так, у 2004 році в Україні вироблялось 423,2 кг зернових на душу населення. Для порівняння Канада – 1688,4 кг, Данія – 1696,5 кг, США – 1190,6 кг, Франція – 946,1 кг, Угорщина – 891 кг. Аграрне виробництво в Україні, за підсумками вчених, відкинуте майже на 40 років. Причину спаду виробництва і важких кризових наслідків слід шукати не лише у безсистемних ринкових трансформаціях, але насамперед у безгосподарському використанні матеріально-технічних і природно-кліматичних ресурсів. Сучасний розвиток агропромислового виробництва в Україні пов'язаний з надмірною природоексплуатацією, недосконалістю економічного механізму природокористування, застосуванням екологічно забруднюючої техніки й землевиснажуючих технологій. Це призводить до деградації природних ресурсів. У зв'язку з цим, особливої уваги потребує вивчення ефективності використання такого основного незамінного засобу сільськогосподарського виробництва як земля. Сучасне використання землі в Україні не відповідає вимогам раціонального природокористування. Тому актуальною проблемою є розробка механізмів її захисту від нераціонального використання. Важливою складовою такого механізму повинна була стати грошова оцінка земель.

Чинне земельне законодавство залежно від призначення та порядку проведення грошової оцінки земельних ділянок розрізняє нормативну і експертну. Однак, згідно закону України «Про внесення змін до Земельного Кодексу України» № 2059-IV від 6 жовтня 2004 року продовжено дію мораторії на відчуження землі, наданої для ведення товарного сільськогосподарського виробництва до 1 січня 2007 року. Тому, експертна грошова оцінка, що використовується при здійсненні цивільно-правових угод щодо земельних ділянок наразі має декларативний характер. У зв'язку з цим треба приділяти більше уваги удосконаленню нормативної оцінки, яка повинна дати адекватну оцінку землі та стати дійовим механізмом її захисту від нераціонального використання.

Нормативна грошова оцінка землі в Україні була проведена у 1995 році на основі економічної оцінки, останній тур якої здійснено у 1988 році на основі даних за 1980 – 1986 роки. Цей період характеризувався стабільністю цін на промислову і сільськогосподарську продукцію, що дало підстави використовувати показники економічної оцінки як відносні досить тривалий час. Однак за період після останнього туру оцінки земель відбулися значні зміни як у землекористуванні, так і в економіці сільського господарства.

Постановка завдання. У зв'язку з цим важливо проаналізувати зміни, що відбулися у аграрному секторі та прослідити як вони вплинули на величину нормативної грошової оцінки землі.

Аналіз змін у аграрному секторі пропонуємо розглянути на прикладі Донецької області. Хоча Донецька область по праву вважається найбільшим промисловим регіоном країни, вона до того ж є значним виробником сільськогосподарської продукції. Земельні ресурси області становлять 2651,7 тис. га, в тому числі сільськогосподарські угіддя – 2047 тис.га (77,2%), з них рілля - 1655,4 тис.га (62,4%). Так, за розміром сільськогосподарських угідь вона прирівняна до таких суто сільськогосподарських регіонів, як Полтавська, Чернігівська, Вінницька області, а за обсягом валової продукції у 2004 році посідає 4 місце в Україні, випереджаючи Вінницьку область на 1,6%, Полтавську на 6,9%, Чернігівську – на 30% [2].

Україна відноситься до Європейських держав з найвищою розораністю земель, а Донецька область характеризується найвищою еродованістю ґрунтового покриву серед усіх регіонів України. Тут сконцентровано 66,2% змитих сільськогосподарських угідь, із них 66,5% змитою ріллі. Дефляційно небезпечні сільгоспугіддя становлять 85,8%, а рілля – близько 90% їхньої площі по області. З 1961 року площа еродованої ріллі збільшилась по області до 1200 тис.га, тобто 72,4%. Без протиерозійного захисту річні втрати ґрунту від водної та вітрової ерозії сягнуть 29,5 млн. т. (10,5 т. на 1 га еродованих земель). Втрати усіх видів продукції на змитих ґрунтах – до 9,2 млн. ц. зернових. Сумарні річні економічні втрати від ерозії ґрунтів усіх видів – 1,4 млрд. грн. за розміром приведених витрат і 0,6 млрд. грн. – за втратами умовно чистого прибутку, або відповідно 484 і 224 грн. на 1 га усіх еродованих сільгоспугідь [3].

Протягом тривалого історичного періоду під впливом сукупності ґрунтово-кліматичних, соціально-економічних і техніко-технологічних факторів сформувалась нинішня галузева структура сільськогосподарського виробництва з певними регіональними особливостями. Значною мірою вона характеризується структурою посівних площ сільськогосподарських культур, яка свідчить про напрями використання ріллі (табл. 1).

Таблиця 1. Структура посівних площ сільськогосподарських культур в Донецькій області

Показники	1986-1990 (в середньому за рік)		2004	
	тис.га	%	тис.га	%
Вся посівна площа	1530,7	100	1488,2	100
Зернові культури	745,3	48,7	822,2	55,2
у тому числі пшениця	268,3	17,5	249,8	16,8
ячмінь	248,6	16,2	364	24,5
кукурудза	147,7	9,6	120,9	8,1
Цукрові буряки	4,2	0,27	3,5	0,24
Соняшник	150,9	9,9	357,8	24
Картопля	40,1	2,6	70,5	4,7
Овочі	34,1	2,2	34	2,3
Кормові культури	541,4	35,4	186	12,5

Отже, як свідчать дані таблиці 1, за період після останнього туру оцінки структура посівних площ зазнала змін. Так, посівна площа скоротилась на 42,5 тис. гектарів. Причина полягає насамперед у відсутності необхідних матеріально-ресурсних засобів щодо обробітку продуктивних земель, а це свідчить про на-

явність суттєвих недоліків в організації розвитку сільськогосподарського виробництва на нинішньому етапі переходу до ринкової економіки. Збільшилися посіви зернових на 76,9 тис. гектарів, насамперед ячменю, також соняшника на 206,9 тис. га і картоплі 30,4 тис. га, при скороченні площ під цукровими буряками і кормовими культурами на 355,4 тис. га. Зазначене скорочення посівних площ під цукровими буряками та кормовими культурами негативно вплинуло на економіку аграрного сектора, призвело до зниження грошових надходжень й обсягів виробництва тваринницької продукції та її ефективності. Важливим показником, що характеризує рівень використання ріллі, є урожайність і валові збори сільськогосподарських культур (табл. 2).

Аналіз свідчить, що урожайність зернових, соняшника, картоплі та овочів за аналізований період не підвищилась, а мала тенденцію здебільшого до зниження. Тільки в останні роки вдалося підвищити урожайність зернових і збільшити їх валові збори. Урожайність соняшника і овочів не досягла рівня 1990 року.

Таблиця 2. Динаміка урожайності та валових зборів основних сільськогосподарських культур в Україні.

Роки	Зернові і зернобобові культури		Соняшник		Картопля		Овочі	
	тис. т.	ц/га	тис. т.	ц/га	тис. т.	ц/га	тис. т.	ц/га
1976-1980	1958,9	27,7	241,8	15,06	328,7	75,2	705,36	195,8
1981-1986	1802,4	24,2	231,3	15,25	350,1	82,3	682,4	190,2
1986-1990	2373,7	32,3	286,1	18,8	332,95	83,25	635,7	187,5
1991-1995	1791,5	27,2	272,6	15,9	551,6	102	515,6	165
1996-2000	1177,4	20,3	303,8	12,5	518,2	87	346,7	112
2001	2182,7	30,0	318,7	11,5	991,4	140	445,1	124
2002	2000,9	27,3	460,5	14,6	554,0	74	471,5	126
2003	698,9	13,2	429,6	11,7	564,1	89	400,9	136
2004	2045,1	25,9	349,1	10,1	788,9	112	518,8	157

Знизилась урожайність і валові збори інших сільськогосподарських культур, що зумовлене насамперед зменшенням природної та економічної родючості орних земель. Загальне виробництво продукції сільськогосподарства скоротилося проти 1990 року у 2000 р. – на 43,5%, 2001 р. – 31,7%, 2002 р. – 31,5%, 2003 р. – 47,6% і 2004 р. – 29%, у тому числі продукції рослинництва відповідно 23,76%, 2,65%, 9,95%, 38,3%, а у 2004 році лише 0,01%.

В результаті проведеної в Україні аграрної реформи замість домінуючої колгоспно-радгоспної форми господарювання на рівноправній основі створені й розвиваються різні форми господарювання. Так, в цілому по Україні на початок 2005 року реформовано 11,8 тис. недержавних сільськогосподарських підприємств, на базі яких створено 21,6 тис. нових господарських формувань ринкового напрямку. Що стосується Донецької області, то протягом 2004 року сільськогосподарську діяльність в області здійснювали 2485 підприємств різних організаційно-правових форм господарювання. Серед них 1841 – фермерське господарство, 876 – товариств з обмеженою відповідальністю, 42 акціонерних товариства, 73 приватних товариства, 21 кооперативів та інші. Так, в цілому станом на 01.01.2005 р. на долю сільськогосподарських підприємств припадає 57% усіх сільськогосподарських угідь Донецької області. Стосовно розподілу сільськогосподарських угідь між підприємства різних організаційно-правових форм, то найбільшу питому вагу займають сільськогосподарські товариства – 65%, далі фермерські господарства – 14%, державні сільськогосподарські підприємства – 6%, сільськогосподарські кооперативи – 2% і 13% - інші державні сільськогосподарські підприємства. На долю господарств населення припадає 27% усіх сільськогосподарських угідь. Однак, навіть за умов гіршого забезпечення земельними ресурсами та переважання виснажливої ручної праці господарства населення забезпечили у 2004 році у 3,5 рази вищу продуктивність гектара землі – 4189,41 грн. проти 1202,58 грн. у сільськогосподарських підприємствах. Частка господарств населення збільшилась навіть у виробництві тих продуктів, які вважались виключно компетентністю сільськогосподарських підприємств: вони забезпечили у 2004 році 35% загального врожаю зерна, 29% соняшника (до реформування у 1999 році, було відповідно 8% та 14%). Традиційно високою залишається їх частка у виробництві овочів (88%), плодово-ягідної продукції (95%), картоплі і винограду (99%) [4].

Фактичні дані свідчать, що в сільськогосподарських підприємствах склалася досить тривожна ситуація. По-перше, занепадає матеріально технічна база. Так, протягом 1991 – 2004 рр. у сільськогосподарських підприємствах парк тракторів скоротився на 12371 шт, або 53,4%, зернозбиральних комбайнів на 2308 шт, або 53,3%, кукурудозбиральних - на 518 шт або 62,8%, бурякозбиральних - на 146 шт, або 73%, картоплезбиральних комбайнів - на 7 шт, або 63,6%. Спрацьованість основних засобів к початку 2004 року становила 45,5%, а коефіцієнт оновлення – лише 4%. Основні виробничі засоби не забезпечують відповідного рівня і темпів збільшення обсягів виробництва продукції, а також підвищення продуктивності праці. Досвід індустріальних країн свідчить, що при посиленні впливу факторів науково-технічного прогресу оптимальне поєднання в русі виробничих засобів є таким: R- оновлення 8-10%, R-вибуття 6-7,5% [5].

Не поспішають вкладати свій капітал в сільське господарство і іноземні інвестори: прямі іноземні інвестиції надійшли тільки в 10 підприємств галузі. Незважаючи на те, що в минулому 2003 році іноземні інвестиції в сільському господарстві збільшились на 4,2 млн. дол. США, їх частка в загальнообласному обсязі на кінець 2004 року становила лише 3,1% (15,5 млн. дол. США). Зменшені обсяги кредитування сільськогосподарського виробництва. Загальна сума виданих банківських кредитів становила у 2004 році 454,5 млн.грн., це на 13,7% менше, ніж було роком раніше. В загальному обсязі залишків кредитних вкладень переважають короткострокові кредити, питома вага яких на 1 січня 2005 року становила 64%.

Важливим чинником підвищення урожайності сільськогосподарських культур, поліпшення якості та конкурентоспроможності продукції слугує система внесення мінеральних і органічних добрив. Проте, внаслідок довготривалої кризової ситуації, яка торкнулася і підприємств хімічної промисловості, різко скоротилося виробництво мінеральних добрив, засобів боротьби з хворобами, шкідниками і бур'янами на полях сільськогосподарських підприємств. За 2004 рік в розрахунку на один гектар посівів підприємствами було внесено тільки по 25 кг мінеральних добрив і по 0,6 т органічних, що відповідно у 4 і 12 разів менше, ніж було у 1990 році. З цієї причини вміст гумусу в ґрунтах області скоротився за 10 років з 4,4 до 4,2%, а зменшення родючості ґрунтів, за висновками фахівців, набуває загрозуючої тенденції.

Важливим чинником погіршення фінансового стану сільськогосподарських виробників є також поглиблення диспаритету цін на промислову продукцію, яка споживається в аграрному секторі економіки, і в основні види сільськогосподарської продукції, це стало основною причиною призупинення інвестиційної діяльності в сільському господарстві. Так, у 1993 році ціни на продукцію сільського господарства проти 1990 року зросли в 9,1 раза повільніше, ніж на продукцію харчової промисловості й у 3,2 раза – ніж на матеріально-технічні ресурси. З 1993 року індекси цін на товари у промисловості почали зростати швидшими темпами, а харчової промисловості повільнішими, ніж на продукцію сільського господарства. В результаті в 2003 році проти 1990 року ціни по цих галузях відповідно зросли 5,4 і 3 рази. В результаті цього втрата сільського господарства за 14 років становить понад 600 млрд. грн. доходів [6].

Ще однією важливою проблемою є відведення земель для несільськогосподарських потреб. Оскільки саме у сільському господарстві земля відіграє особливу, нічим не замінну роль. Тут з найбільшою повнотою використовуються усі її природні властивості: здатність слугувати просторовим базисом, родючість ґрунтів, різноманітний рослинний покрив, особливості рельєфу та інші. До того ж не усі землі придатні для використання у сільському господарстві. Тому саме землі сільськогосподарського призначення потребують особливої охорони, і їх віднесення до інших категорій земель повинне здійснюватись у виключних випадках. Однак у Донецькій області за період 1998-2003 рр. для несільськогосподарських потреб було відведено 1813,02 га сільськогосподарських угідь, із них 1172,97 це рілля [3]. І хоча поки що ці цифри не мають загрозливого масштабу процес відводу земель для несільськогосподарських потреб не припиняється і майбутньому може стати дуже серйозною проблемою.

Аналізуючи фінансові показники роботи треба зазначити, що хоча стан сільського господарства в останні роки дещо покращився все ж таки частка збиткових господарств (яка хоч і зменшилась порівняно з 1999 р – 432 до 96 підприємств у 2004 р, тобто на 78%) залишається високою і це є свідченням того, що сільськогосподарські підприємства неспроможні забезпечити відтворення власного виробництва. Та й рівень рентабельності у незбиткових господарствах аж ніяк не є відтворювальним (табл. 3).

Результати. Таким чином, як бачимо в аграрному секторі економіки за період після останнього туру оцінки земель відбулися досить значні зміни. І це не могло не позначитись на величині грошової оцінки. Тому на сьогодні дуже актуальною є проблема не тільки поновлення показників економічної оцінки земель, а й удосконалення існуючої методики оцінки.

Як видно з таблиці 3 рівень рентабельності усіх основних видів продукції сільського господарства, у тому числі і зернових культур, у порівнянні з 1990 роком, дуже знизився. В існуючій же методиці коефіцієнт норми рентабельності встановлено на рівні 35%, що вже не відповідає дійсності. Необхідно врахувати і той факт, що врожайність зернових культур дійсно не репрезентує врожайність усіх інших сільськогосподарських культур, і рівень рентабельності по окремих видах сільськогосподарської продукції значно відрізняється. До того ж зернові культури займають лише приблизно 55% в структурі усіх посівних площ і 40% в структурі валової продукції. Таким чином, при визначенні грошової оцінки доцільніше було б використовувати диференційний рентний дохід визначений по сукупності основних видів сільськогосподарської продукції: зернові, соняшник, цукрові буряки, картопля та овочі. Причому при розрахунку диференційного рентного доходу будемо виходити не з 35% норми рентабельності, а як 50% загального прибутку. Оскільки величина прибутку, необхідного для відтворення виробництва – це частина прибутку в цілому, що залишається у орендаря. А в багатьох країнах світу орендна плата складає саме 50% загального прибутку. В таблиці 4 наведені результати розрахунків нормативної грошової оцінки земель по окремих районах Донецької області як по існуючій методиці, так і по запропонованій.

Висновки. Аналізуючи результати розрахунків, наведених в таблиці 4, треба зазначити, що у зв'язку зі змінами у аграрному секторі економіки величина грошової оцінки земель, отримана з використанням існуючої методики вже зовсім не відповідає рівню 1995 року. Навпаки ж результати грошової оцінки земель по запропонованій методиці мають той же порядок, що й у 1995 році. На сьогодні невирішеними питаннями, що потребують подальших досліджень залишаються величина норми рентабельності, яку треба прийняти для визначення розміру прибутку, необхідного для відтворення виробництва, та терміну капіталізації.

Проаналізувавши в рамках даної статті стан сільського господарства треба зазначити, що наведена інформація свідчить про те, що хоча він дещо і покращився в останні роки, однак аграрні реформи ще не виконали свого головного завдання – сталою розвинутою галузі. У зв'язку з цим цікавим є факт, що в усіх розвинутих країнах із високоприватизованою економікою (США, Канаді, Швеції) держава дотує сільське господарство. Таким чином, в Україні органи державного управління повинні не тільки вирішувати питання дотацій, але проводити активну політику державних закупівель продукції, ефективно регулювати ціноутворення, оподаткування, кредитну діяльність, здійснювати врівноважену антимонопольну політику, більш ефективно застосовувати державний лізинг техніки, тобто повинні виконувати функцію макроекономічного регулювання.

Таблиця 3. Основні показники роботи сільськогосподарських підприємств

ПОКАЗНИК	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004
Площа сільськогосподарських угідь, тис. Га з них рілля	1896	1683	1178	194	1232	1051	937
	1575	1416	1043	1043	1084	929	832
Валова продукція сільського господарства, млн. грн. у тому числі продукція рослинництва	4015,3	1968,9	1062,9	1500,8	1531,0	1048,5	1405,7
	1927,6	1162,7	661,6	1001,7	925,4	501,6	838,1
Питома вага сільськогосподарських підприємств у виробництві валової продукції сільського господарства у тому числі, рослинництва	77	57,7	36,1	42,1	42,9	38,4	37,8
	82,9	60,7	37,3	44,2	44,2	34,9	36
Кількість сільськогосподарських підприємств, одиниць	495	460	559	518	463	410	360
Продуктивність праці в сільськогосподарських підприємствах, гривень у тому числі рослинництва,	23645	13488	12436	17869	19138	17117	25767
	24154	18427	13627	...	18612	12842	24698
Продукція сільського господарства в розрахунку на 100 га сільськогосподарських угідь, тис. грн. у тому числі рослинництва, тис. грн.	208,7	108,9	60,7	96,4	103,2	72,8	103,6
	100,2	64,3	37,8	64,3	62,4	34,8	61,8
Кількість сільськогосподарських підприємств, які отримали прибуток збиток	495	398	276	362	322	176	264
	-	62	283	156	141	234	96
Прибуток (збиток), млн. грн.	622	48,9	- 32,8	105,2	3,9	- 99	79,9
Прибуток (збиток) в розрах. на 10 га с-г угідь, т. грн.	32,8	2,9	- 2,8	8,8	0,3	- 9,4	8,5
Рівень рентабельності (збитковості) від всієї діяльності, %	39,1	15,3	- 3,8	10,6	0,4	- 9,7	6,2
рослинництва, %	110,3	68,7	11,7	40	28,2	32,2	14
Рівень рентабельності основних видів продукції %:	278,4	74,2	29,9	35,2	15,6	14,7	5,5
зернові культури	202,2	194,8	44,9	70,5	70,5	48,7	32,1
насінина соняшнику	-	8,2	17,7	28,0	5,9	8,1	- 5,1
цукрові буряки	22,6	12,3	0,1	13,4	13,5	48,2	- 12,8
овочі	10,9	14,5	22,3	29,3	6,9	14,8	0,7
картопля							

Таблиця 4. Грошова оцінка земель по окремих районах Донецької області

Район Донецької області	Ціна, грн. за ц.					Посівна площа, тис. га					Виробничі затрати на 1 ц., грн.					Зерновий диференціальний рентний дохід, грн	Абсолютний рентний дохід (2 ц.), грн.	Нормативна грошова оцінка 1 га орних земель, розрах. по зерновому рентному доходу, термін капіталізації 33 роки	Валова продукція з 1 га, грн.	Валові затрати на 1 га, грн.	Валовий прибуток, грн.	Диференціальний рентний дохід по запропонованій методі, грн.	Нормативна грошова оцінка 1 га орних земель по запропонованій методі, термін капіталізації 33 р.
	Зернові культури	Соняшник	Картопля	Цукрові буряки	Овочі	Зернові культури	Соняшник	Картопля	Цукрові буряки	Овочі	Зернові культури	Соняшник	Картопля	Цукрові буряки	Овочі								
Амвросіївський	45,8	114,9	52,8	13,6	126,0	25,442	10,457	0,008	0,386	0,214	35,75	62,79	45,45	10,29	36,65	-63,04	91,6	3022,80	1263,2	884,1	379,1	189,53	9277,3
Артемівський	45,8	114,9	52,8	52,8	126,0	26,655	14,637	0,002	0,03	0,2	37,75	73,54	208,86	21,52	26,59	-134,74	91,6	3022,80	1244,3	907,8	336,5	168,23	8574,5
Добропільський	45,8	114,9	52,8	52,8	126,0	23,322	11,398	0,003	0,437	0,034	34,30	73,01	131,14	12,76	54,76	-12,37	91,6	3022,80	1121,2	805,6	315,6	157,82	8230,8
Константинівський	45,8	114,9	52,8	52,8	126,0	24,171	9,568	0,96	0,043	0,221	30,22	65,60	51,94	11,66	48,11	113,57	91,6	6770,55	1407,5	891,2	516,3	258,14	11541,4
Красноармійський	45,8	114,9	52,8	52,8	126,0	37,146	14,870	—	—	0,047	32,87	77,57	—	—	42,97	35,35	91,6	4189,43	1033,2	727,8	305,4	152,71	8062,2
Марінський	45,8	114,9	52,8	52,8	126,0	34,607	14,309	0,164	0,117	0,452	35,14	83,12	37,89	14,77	37,44	-48,84	91,6	3022,80	1600,5	1096,1	504,4	252,20	11345,4
Олександрівський	45,8	114,9	52,8	52,8	126,0	21,801	8,406	—	0,124	0,009	36,77	87,36	—	7,89	54,07	-89,84	91,6	3022,80	995,9	787,6	208,3	104,16	6460,0
Старобешівський	45,8	114,9	52,8	52,8	126,0	26,052	14,509	—	—	0,246	38,04	76,97	—	—	59,03	-129,96	91,6	3022,80	1177,8	888,4	289,4	144,71	7798,4
Тельманівський	45,8	114,9	52,8	52,8	126,0	30,329	17,319	—	—	0,47	40,42	67,22	—	—	180,06	-237,59	91,6	3022,80	1512,9	1350,5	162,4	81,18	5701,9
Шахтарський	45,8	114,9	52,8	52,8	126,0	17,053	8,836	—	—	0,148	36,39	73,73	—	—	35,41	-68,86	91,6	3022,80	1046,7	738,2	308,6	154,28	8114,0
Ясинуватський	45,8	114,9	52,8	52,8	126,0	17,837	8,290	0,17	—	0,527	34,56	71,84	37,24	—	30,27	-20,12	91,6	3022,80	1528,2	876,6	651,6	325,81	13774,5

Грошова оцінка 1 га орних земель Донецької області, здійснена на 01.07.95 з врахуванням індексації (коефіцієнт індексації становить 2,465) становить 10200 грн.

Джерела та література

1. В.К. Ярмолицький Агропромисловий потенціал України та його використання // „Актуальні проблеми економіки” №7 (25), 2003 р., с.124-130
2. Стан сільського господарства Донецької області у 2004 р. Економічна доповідь / Держкомстат України; Головне управління статистики у Дон. обл.
3. Земля тривоги нашої. За матеріалами доповіді про стан навколишнього природного середовища в Дон. обл. в 2003 р – Донецьк: Новий мир. – 2004 р.
4. Сільське господарство Донецької області у 2004 році: Статистичний збірник № 68/256 / Держкомстат України; Головне управління статистики у Донецькій області – Донецьк, 2005 – 246 с.
5. В.В. Россоха Ефективність використання виробничого потенціалу в аграрній сфері АПК / „Економіка АПК” № 6, 2004р. С.16-22
6. В.Я.Месель-Веселяк Підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва // „Економіка АПК” № 6, 2005р. С.17-26
7. Підсумки господарської діяльності сільськогосподарських підприємств Донецької області за 2004 р.: Статистичний збірник № 39/137 / Держкомстат України; Головне управління статистики у Донецькій області – Донецьк, 2005 – 139 с.

Майданевич П.Н.**ИНВЕСТИЦИОННАЯ СТРАТЕГИЯ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ АР КРЫМ**

Объем иностранных инвестиций является одним из показателей, характеризующих степень интеграции страны в мировое сообщество и зависит от привлекательности объекта инвестирования. Получение иностранных инвестиций, условия их привлечения – это фактор, характеризующий инвестиционную деятельность и способствующий дальнейшему развитию внешнеэкономических связей. Инвестиционная привлекательность определяется субъектами инвестирования по общему инвестиционному климату в стране, условиям проведения внешнеэкономической деятельности, в том числе правовыми и таможенными. Каждое государство имеет свою систему цен на ресурсы, налоговую политику и законодательную базу, различный уровень развития отраслей и, соответственно, возникают различия в прибыльности субъектов и объектов инвестирования. Импортные и экспортные операции по перемещению капитала связаны также с политической стабильностью и уровнем торговли на международном рынке [8].

Исследования особенностей иностранного инвестирования отечественными и зарубежными экономистами показывают, что иностранные инвестиции имеют различные положительное и отрицательное влияние на страны-реципиенты и страны-резиденты (табл.1.).

Таблица 1. Влияние иностранных инвестиций на экономику стран-экспортеров и стран-импортеров

Страна-резидент-экспортер		Страна-реципиент-импортер	
Достоинства	Недостатки	Достоинства	Недостатки
<ul style="list-style-type: none"> - Рост прибыли инвестиций за счет перераспределения капитала внутри страны в более доходные за границей - Увеличивается экспорт товаров, оборудования, технологий, что должно стимулировать производственный процесс - Стимулирует инновационный процесс 	<ul style="list-style-type: none"> - Высокая степень риска - Снижение темпов отечественного производства - Миграция рабочей силы - Замедление темпов экономического роста и развития страны из-за перемещения капитала за границу 	<ul style="list-style-type: none"> - Стимулирует темпы роста национальной экономики - Поступают современные технологии, техника, оборудование - Создаются дополнительные рабочие места - Усиливается конкуренция внутри страны 	<ul style="list-style-type: none"> - Прибыль инвестора-часть ВВП – поступает в страну резидент, снижая темпы экономического роста страны-реципиента - Поступают устаревшие технические средства, технологии - Опасность демпинга - Высокие цены - Сдерживается инновационный процесс - Оплата труда ниже мирового уровня - Недостаточная конкурентоспособность приводит к разорению национальных товаропроизводителей - Снижается роль и значение страны на мировом рынке

Связь исследования с важнейшими научными и практическими заданиями

Работа проводится в соответствии с целями и задачами, изложенными в Программе развития агропромышленного комплекса АР Крым до 2010 года

Использованные при написании статьи литературные источники свидетельствуют об актуальности рассматриваемой темы инвестирования внешнеэкономической деятельности предприятий Украины. В частности, эти вопросы являются предметом исследования следующих авторов: К.О. Васильева [5], Н.С. Герасимчук [6], А.Г. Загороднего и Ю.И. Стадницкого [7], Б. Кваснюка [8], которые рассматривают достоинства и недостатки иностранного инвестирования в Украине, возможности и способы их привлечения, экономическую эффективность вложенных средств.

Анализируя опубликованные материалы, можно сказать, что непосредственно к теме инвестирования, в том числе и иностранного капитала, в сельское хозяйство Украины и АР Крым, обращаются достаточно